

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3257/2023. (VI. 9.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.V.20.542/2022/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó alapítvány jogi képviselője (Lohn Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Lohn Balázs) útján alkotmányjogi panaszában az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján a Kúria Pfv.V.20.542/2022/8. számú ítélete, valamint a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.374/2021/9–I. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és a panasz az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó alapítvány (az alapügy I. rendű alperese) a Magyar Állammal 1992-ben megkötött és 1995-ben módosított adásvételi szerződéssel szerezte meg a perbeli ingatlanok tulajdonjogát. Az adásvételi szerződés megkötésére a szovjet csapatkivonás kapcsán megüresedett egyes ingatlanok hasznosításáról szóló 1032/1991. (VII. 9.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. határozat) alapján került sor. A szovjet csapatok által kiürített, magyar pénzeszközökből létesített építmények tulajdonjogához térítésmentesen, a telekingatlanhoz és a szovjet pénzeszközökből létesített épületek (a továbbiakban együttesen: ingatlanok) tulajdonjogához pedig 12 500 000 forint vételárért jutott. A tulajdonjog átruházása célhoz kötötten, a közegészségügyi, környezetvédelmi és vízügyi hatóság engedélye esetén, rákmegelőző és szűrő egység, orvosi lézerközpont és daganatbeteg rehabilitációs központ kialakítása érdekében történt.
- [4] Az ingatlanokat az indítványozó birtokba vette, tulajdonjogát a földhivatal 1995 júliusában az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezte. Az indítványozó a fejlesztés előkészítésére, a beruházás szervezésére, tanulmányterv elkészítésére, lebonyolítására szerződést kötött az alapper II. rendű alperesével. E mellett a projekt megvalósítása érdekében egy külföldi befektetővel szindikátusi szerződést is kötött, ezt azonban a felek tulajdonjogi problémák miatt megvalósítási nehézségekre hivatkozással 1995. novemberében megszüntették. Ezt követően 1996 decemberében kérte a Kincstári Vagyon Igazgatóságot, hogy a tervezett egészségügyi központot más helyen és nagyságrendben valósíthassa meg.
- [5] Az indítványozó más lehetséges befektetőkkel is tárgyalt, akikkel szerződéseket is kötött. Ezekből eredően 2000–2012 között az ingatlanok tulajdonjoga, majd azok kiürítése iránt peres eljárás volt folyamatban, ami az indítványozó pernyertességével zárult. Az indítványozó 2013-ban az ingatlanokat 5,5 milliárd forintért eladásra hirdette meg, azokat jelenleg bérbeadás útján hasznosítja. Az ingatlanokon a tervezett egészségügyi központ megvalósítására nem került sor.
- [6] A Magyar Állam felperes, az állami vagyon ingyenes juttatójaként a juttatási cél megghiúsulására hivatkozva 2012. október 10-én pert indított az indítványozó és a telekkönyvi érdekeltek, a II. és III. rendű alperesek (utóbbi az ingatlanok fekvése szerint illetékes önkormányzat) ellen az eredeti állapot helyreállítása iránt. A Fővárosi Törvényszék a keresetet elutasította, az elsőfokú döntést a Fővárosi Ítéltábla helybenhagyta. A Kúria a Pfv.VI.20.340/2015/10. számú végzésével (a továbbiakban: első kúriai döntés) a jogerős ítéletet az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatállyal hatályon kívül helyezte és a bíróságot új eljárás lefolytatására kötelezte. Iránymutatásként előírta egyebek mellett annak tisztázását is, hogy létrejött-e a felek között érvényes adásvételi szerződés.
- [7] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban 2021. október 7-én hozott ítéletével megállapította, hogy a Korm. határozat mellékletének 13. pontjában meghatározott létesítési engedély, mint felfüggesztő feltétel teljesülése hiányában az adásvételi szerződés úgy szűnt meg, hogy hatályba sem lépett. Kötelezte az indítványozót,

hogy az ingatlanokat adja a felperes birtokába, a felperest pedig arra, hogy fizessen meg az indítványozónak 12 500 000 forintot. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a juttatási cél megvalósulása a jövőben nem várható, s az indítványozó értékesítési szándéka is azt igazolja, hogy felhagyott a juttatás szerinti cél megvalósításával. Az elsőrendű alperes elbirtoklási kifogásával kapcsolatban rögzítette, hogy ilyen igényt csak keresettel vagy viszontkeresettel lehet érvényesíteni. Ezen túl, a célhoz kötöttség a sajátjakénti birtoklást kizárja.

- [8] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, mellőzte a módosított adásvételi szerződés hatálybalépés nélküli megszűnésének a megállapítását, egyebekben az elsőfokú döntést – pontosításokkal – helybenhagyta.
- [9] Az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, a Kúria azonban a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275. § (3) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletével a jogerős döntést hatályában fenntartotta. A Kúria a felülvizsgálati kérelemben előadottakra reagálva utalt arra, hogy a tulajdonosváltás átvezetése az ingatlan-nyilvántartásban nem igazolja a szerződés hatályosságát, a felfüggesztő feltétel hiányát. A felperes az igényét alapíthatta arra, hogy a felfüggesztő feltétel teljesülésének hiányában a szerződés nem lépett hatályba. A felperes, az ingatlan korábbi, ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonosaként, mivel tulajdonjogát az általa sérelmezett bejegyzéssel törölték, jogosult volt a törlési per indítására. A bejegyzés alapjául szolgáló szerződés hatálytalansága pedig alapja lehet a bejegyzés törlésének.
- [10] A Kúria kiemelte, hogy a Korm. határozat jogszabályi alapja a szovjet csapatkivonás során megüresedett ingatlanok hasznosításáról szóló 81/1992. (V. 14.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 2. § (5)–(6) bekezdés felhatalmazó rendelkezése. A Korm. rendeletet a szerződő felek a szerződésük tartalmává tették, így a felfüggesztő feltétel a szerződés részévé vált.
- [11] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésére, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésére, valamint az I. cikk (3) bekezdésére hivatkozva állította a támadott ítéletek alaptörvény-ellenességét.
- [12] Az indítványozó nézete szerint a támadott bírói döntések a tulajdonhoz való jogát azért sértik, mert egyfelől egyértelmű jogcím alapján a tulajdonában állt ingatlanok tulajdonától fosztották meg; másrészt jogcím hiányában is, elbirtoklás révén megszerzett tulajdonát veszítette el; s végül azért, mert lényegében kisajátításra került sor, anélkül, hogy annak jogszabályi feltételei fennálltak volna. Ezáltal ellehetetlenült az általa elérni kívánt fontos közösségi cél, az ítéletekben megjelenő közhatalmi beavatkozás mögött nincs közérdek.
- [13] A tisztességes bírósági eljáráshoz való joga több okból is sérült. Egyrészt a pártatlan bírósághoz való joga azért, mert nézete szerint az általa csatolt okirati bizonyítékokat a bíróságok egyoldalúan, a bizonyítékok összességéből kiragadva értékelték, illetve egyáltalán nem is vették figyelembe. A Kúria a bizonyítási eljárás során elkövetett mulasztások és jogsértések ellenére hatályában fenntartotta a jogerős ítéletet. A bíróságok tévesen alkalmazták a jogszabályokat, mert a Korm. rendelet szerint a cél megvalósításának elmaradása esetén a lehetetlenülés jogkövetkezménye a piaci áron való értékesítés és nem az eredeti állapot helyreállítása. Az adásvételi szerződés létrejöttét és érvényességét – részben más peres felek között folyamatban volt a perben – a Fővárosi Ítéltábla már megállapította, ezért az eljáró bíróságoknak a pert meg kellett volna szüntetniük. E körben utalt a jogállamiság és jogbiztonság sérelmére is. Azt is kifogásolta, hogy az első kúriai döntés nem engedett mérlegelést az alsóbb fokú bíróságok számára a meghozandó új határozat tekintetében, lényegében előre vetítette az általa helyesnek tartott ítéletet és annak lehetséges jogcímét. A bíróság lehetővé tette a felperes számára a vég nélküli kereset pontosítást, keresetváltogatást. A 2012-ben benyújtott kereset alapján indult eljárásban a 2021-ben megfogalmazott kereset pontosítás szerint született döntés, ezzel „az eljáró bíróságok mindaddig gyakorlatilag gyámkodtak a felperes felett, amíg nem sikerült annak olyan kereseti kérelmet meghatározni, amelynek helyt tudtak adni”. A bíróság „megkereste a felperes számára kedvező ítélet általa elfogadhatónak tartott jogalapját” azon hivatkozással, hogy a kérelemhez kötöttség a kereset jogalapja tekintetében nem érvényesül. Az eljárás elhúzódása miatt sérült az észszerű időn belüli döntéshez való joga is. Az indítványozó az indokolt bírói döntéshez való joga sérelmét abban látja, hogy az elsőfokú bíróság érdemi indokolás nélkül, általános, nem alátámasztott feltételezésre alapítottan mellőzte a tanúnyilatkozatokat a bizonyítékok köréből. A másodfokú bíróság pedig kritika és megfelelő jogi hivatkozás nélkül elfogadta az elsőfokú döntés logikáját. Az indítványozó a fegyveregyenlőség sérelmére is hivatkozott, anélkül azonban, hogy kifejtette volna, miben látja ezen alapjoga sérelmét.

- [14] A jogorvoslathoz való jog sérelmét abban látja az indítványozó, hogy az elsőfokú bírósági határozattal szemben benyújtott fellebbezését az ítéletábra érdemben nem bírálta felül; a jogorvoslati eljárás abban merült ki, hogy a magasabb fokú bíróságok az alacsonyabb fokú bíróság ítéletében észlelt hiányosságokat pótolták, azokat kiegészítették anélkül, hogy érdemi felülvizsgálatra került volna sor. A Kúria az előzményi eljárást nem vizsgálta felül, alapvető jogszabályi tévedéseket nem javított ki.
- [15] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének sérelme körében az indítványozó arra hivatkozott, hogy az előbb említett alapjogok korlátozásának nem volt legitim célja. Emellett az eljáró bíróságok a Pp., a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény és az ügy alapját képező jogszabályok rendelkezéseit az Alaptörvénnyel ellentétesen értelmezték és alkalmazták, ezért a sérelmezett bírói döntés a hivatkozott alapjogokat szükségtelenül és aránytalan mértékben korlátozta.
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján megvizsgálta, hogy megfelel-e az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [17] 4.1. Az indítványozó a panasz benyújtására jogosult [Abtv. 51. § (1) bekezdése], a Kúria döntése ellen az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be. A bírói döntés alapjául szolgáló eljárásban alperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [18] 4.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerint alkotmányjogi panasz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának megsértése esetén nyújtható be. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem hordoz az indítványozó Alaptörvényben foglalt jogosultságának minősülő tartalmat az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése {3093/2018. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [35]}.
- [19] 4.3. A továbbiakban vizsgálta az Alkotmánybíróság, hogy az indítvány megfelel-e a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozói jogosultságot megalapozza; az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntést; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit; kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt.
- [20] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a fegyveregyenlőséggel kapcsolatos panaszelem tekintetében az indítvány nem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes ezen alapjoggal. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek, és ekként nem alkalmas érdemi elbírálásra [lásd: 3080/2019. (IV. 17.) AB határozat, Indokolás [27]; 3272/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [34]}.
- [21] 4.4. A fentiek miatt az indítvány Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésére, a XXVIII. cikk (1) bekezdésére – a pártatlan bíróhoz való jog, az észszerű időn belül történő bírói döntéshez és az indokolt bírói döntéshez való jog tekintetében – valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére alapított elemei felelnek meg az indítványok határozottságával kapcsolatos valamennyi feltételnek.
- [22] 5. Az Abtv. 29. §-a alapján az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz akkor fogadható be, ha a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét támasztja alá vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [23] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva kizárólag a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja, hatáskör hiányában nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó bizonyítékértékelési, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]}.

3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]]. Az Alkotmánybíróság rámutat arra is, hogy az alkotmányjogi panasz „nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3341/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [21]}.

- [24] 5.1. Az indítványozó szerint azért sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében rögzített jogát a jogerős ítélet, mert annak eredményeként elveszítette ingatlanai tulajdonjogát, s ez lényegében a kisajátítással egyenértékű. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló per tárgya azonban éppen az ingatlanok tulajdonjoga volt, s a jogvitában helyezkedett a bíróság az indítványozóval ellentétes jogi álláspontra. Az Alkotmánybíróság más ügyben már kifejtette, hogy „nem vonható az alkotmányos tulajdonvédelem alá minden olyan ügy, melyben az indítványozó állítása szerint jogsértő bírósági határozatok eredményeként pervesztes lett, és ezért vagyonvesztést szenvedett el (vagyon követeléséhez nem jutott hozzá). [Az, hogy a jogvita az indítványozóra nézve kedvezőtlenül zárult, önmagában nem alapoz meg alkotmányossági kérdést.] Az alkotmányjogi panasz a tulajdonjog sérelmén keresztül nem lehet eszköze vagyoni perekben a bíróságok által elkövetett, egyéb alkotmányossági kérdést fel nem vető, egyszerű törvénysértések orvoslásának.” {3120/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [40]; 3007/2015. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [19]}
- [25] 5.2. A pártatlan bíróhoz való joggal kapcsolatos panaszelem lényegében az eljáró bíróságok pervezetését, a bizonyítékok értékelését, a tényállás megállapítását és azt kifogásolja, hogy a bíróságok az indítványozótól eltérően értelmezték és alkalmazták a jogszabályokat. Az Alkotmánybíróság már több ügyben kimondta, hogy a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi – vélt, vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható [lásd például: 3188/2018. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [15]; 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55]].
- [26] Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó álláspontjától eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [27] 5.3. Az ügyek észszerű határidőn belül történő elbírálásához való joggal kapcsolatos panaszelem tekintetében „az Alkotmánybíróság több polgári ügy vonatkozásában is úgy foglalt állást, hogy az a bírói döntés érdemét nem befolyásolja. Az eljárás elhúzódása miatt bekövetkezett esetleges jogsérelem az alkotmánybírósági eljárásban nem orvosolható {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [8]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}. Az Alkotmánybíróság az ügy észszerű időn belül történő elbírálásának jogával összefüggésben külön is kiemelte, hogy »az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre arra, hogy egy adott bírósági eljárás jelentős elhúzódásából eredő következményeket enyhítse vagy orvosolja.« Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerinti panasz esetén csupán az indítványban támadott bírósági ítélet megsemmisítése felől rendelkezhet. Az ítéletek megsemmisítése révén viszont a bírósági eljárás újra kezdetét venné, ezáltal a per csak tovább húzódná. »A panaszos által sérelmezett pertartam, mint az adott pert jellemző körülmény olyan törvényességi szakkérdés, amelynek megítélése nyilvánvalóan nem tartozik az Alkotmánybíróság vizsgálódási körébe« {3174/2013. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [20]}.” {3247/2018. (VII. 11.) AB végzés, Indokolás [17]}
- [28] 5.4. Az indokolt bírói döntéshez való jog tekintetében az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást fogalmazza meg, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján „[a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó

szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az eljáró bíróságok az ügy lényegi részeit illetően kellően megindokolták álláspontjukat, s az elsőfokú döntés részletezte azt is, hogy miért mellőzte az indítványozó által felajánlott bizonyítást.

- [29] 5.5. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] jogorvoslathoz való jog lényegi tartalma azt követeli meg a jogalkotótól, hogy a hatóságok vagy bíróságok érdemi, ügydöntő határozatait tekintetében tegye lehetővé a valamely más szervhez, vagy ugyanazon szervezetben belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét olyan döntés meghozataláért, amely képes a sérelmezett döntést felülvizsgálni, és a sérelem megállapítása esetén a döntésre visszaható módon a sérelmet orvosolni” {35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]}. Az alkotmányjogi panasz alapját képező peres eljárásban az indítványozónak lehetősége volt arra, hogy jogorvoslattal éljen a számára sérelmesnek tartott elsőfokú bírósági döntéssel szemben, és e jogával kétséget kizáróan élt is, a másodfokon eljáró bíróság az indítványozó fellebbezésében foglalt érvek érdemi vizsgálatát követően hozta meg ítéletét. E döntés ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel élt, melyeket a Kúria érdemben elbírált. Ebből következően az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ezen panaszem az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való joggal nem hozható összefüggésbe.
- [30] 6. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány nem tartalmaz olyan indokot, ami alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, vagy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét támasztaná alá, ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdéseire azt visszautasította.

Budapest, 2023. május 9.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2446/2022.

